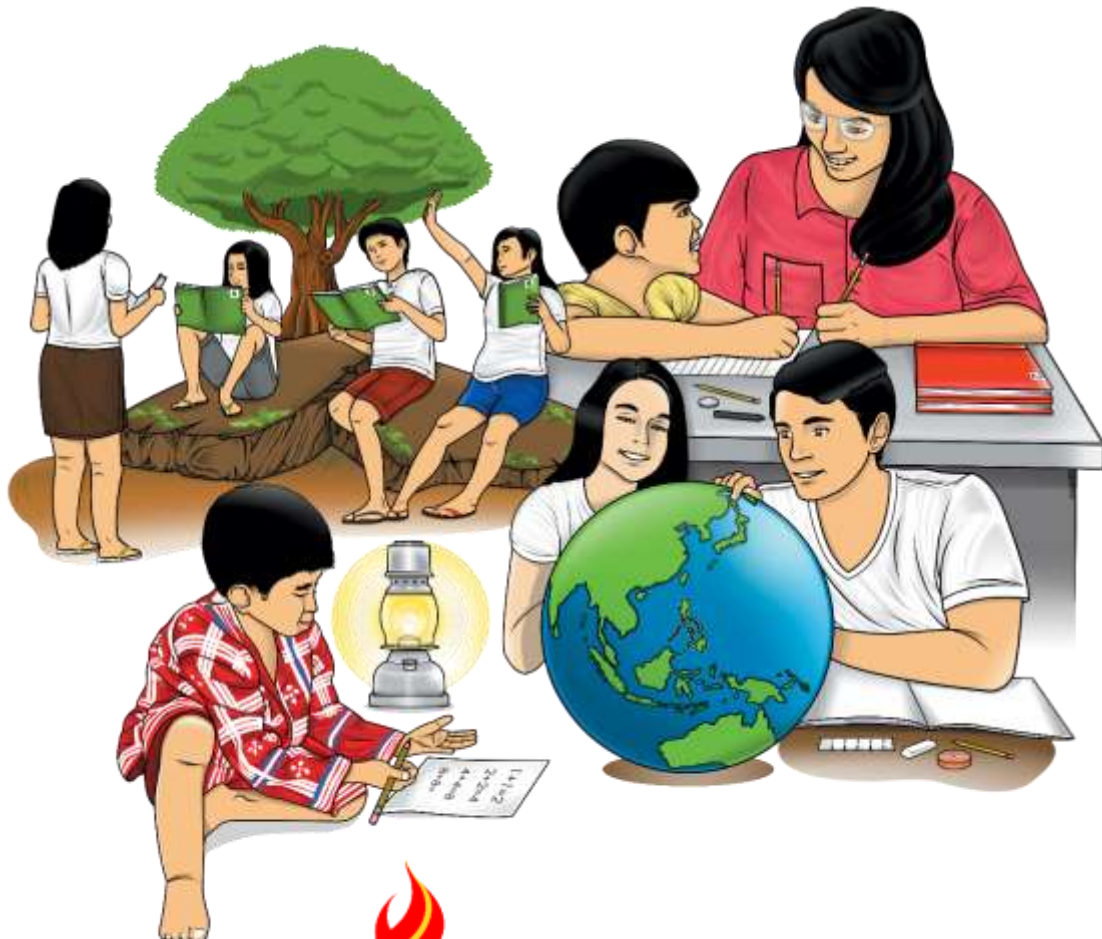

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Unang Markahan – Modyul 2:
Mabuti at Di-mabuting Maidudulot ng mga
Babasahin, Napakinggan at Napanood**

Edukasyon sa Pagpapakatao – Ikalimang Baitang

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan – Modyul 2: Mabuti at Di-mabuting Maidudulot ng mga Babasahin, Napakinggan at Napanood.

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Maria Fe P. Alas, Rhoda S. Bordallo

Editor: Caridad P. Baginon, Vivien M. Espinosa, Teodorico C. Peliño Jr., Maria Cicelia B. Pacantarra

Tagasuri: Juliet L. Lim, Gretel Laura M. Cadiong, David C. Alcober, Lita V. Jongco
Asuncion S. Barola

Tagaguhit: Crisanto Lopera, Jingerlou D. Inot

Tagalapat: Gualberto R. Gualberto Jr.

Tagapamahala:

Ramir B. Uytico

Arnulfo M. Balane

Rosemarie M. Guino

Joy B. Bihag

Ryan R. Tiu

Amenia C. Aspa

Juliet L. Lim

Ranulfo L. Baay

Gretel Laura M. Cadiong

Mark Chester Anthony G. Tamayo

Edgar Y. Tenasas

Mariza S. Magan

Inilimbag sa Pilipinas ng _____
Department of Education – Region No. VIII

Office Address: Government Center, Candahug, Palo, Leyte

Telefax: 053 - 323 – 3156

E-mail Address: region8@deped.gov.ph

5

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Unang Markahan – Modyul 2:
Mabuti at Di-mabuting
Maidudulot ng mga Babasahin,
Napakinggan at Napanood**

Paunang Salita

Ang *Self-Learning Module* o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinomang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anomang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Sa panahon ngayon, maraming mga balitang lumalabas mula sa dyaryo, radyo, magasin, telebisyon, pelikula at *internet*. May katotohanan man ang mga ito o wala ay maaring magdulot nang mabuti o di-mabuti sa ating sarili o sa ating pamilya.

Kung kaya, kinakailangan mo ang kaalaman sa pagsusuri ng balita upang maiwasan ang mga negatibong epekto nito sa iyo.

Ang sumusunod na mga layunin ang tatalakayin sa modyul na ito:

- Nakasusuri nang mabuti at di-mabuting maidudulot sa sarili at miyembro ng pamilya ng anomang babasahin, napakikinggan at napanonood sa mga sumusunod na uri ng *media* gaya ng dyaryo, magasin, radyo, telebisyon, pelikula at *internet*.
- Nakasusulat ng ideya tungkol sa mabuti at di-mabuting epekto ng paggamit ng *media*.
- Nakasusulat ng *journal* tungkol sa tamang pag-uugali gamit ang iba't ibang uri ng *media*.

Subukin

Isulat ang TAMA sa bilang na nagpapakita nang mapanuring pag-iisip sa balitang napakinggan o nabasa, MALI naman kung hindi.

1. Naipaliliwanag ko nang maayos at may kompletong detalye ang balita ukol sa lindol.
2. Nababasa ko ang balitang tungkol sa ekonomiya ng Pilipinas.
3. Naikokompara ko ang tama at mali sa aking nabasa sa pahayagan o *internet*.
4. Naiisa-isa ko ang mga tuntunin sa pakikinig sa radyo.
5. Naisasagawa ko ang sunod-sunod na pamantayan sa pagbasa ng balita.
6. Naibabahagi ko ang magagandang bagay na nakita ko sa palabas.

7. Naisasabuhay ko ang magagandang aral na aking nakita sa telebisyon.
8. Nakagagawa ako ng sariling desisyon batay sa aking nakita / narinig na balita sa radyo at telebisyon.
9. Napagpapasyahan kong maglaan ng konting panahon sa paggamit ng *cellphone*.
10. Nasubukan kong maging maingat sa paggamit ng *multi-media* tulad ng *computer* at *cellphone*.

Aralin

1

Mabuti at Di-mabuting Maidudulot ng mga Babasahin, Napakinggan at Napanood.

Malaki ang impluwensiya na naiambag ng *media* sa paghubog ng isang indibidwal. Ang mga nababasa, napakikinggan, at napapanood sa *internet*, pahayagan, telebisyon, at radyo ay maaaring magdulot nang mabuti at di-mabuting mga impormasyon. Dahil dito, kinakailangan ang masusing paggabay ng mga magulang sa mga anak upang maiwasang malason ang isipan ng mga kabataan hinggil sa mga mapanirang-puri at di-makatotohanang mga impormasyon.

Balikan

Isulat ang **tsek** (✓) kung ang pahayag ay tama at **ekis** (X) kung ito ay mali. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Maraming kaalaman ang mababasa natin sa komiks.
2. Sa diksyunaryo natin makikita ang kahulugan ng mga salita.
3. Marami tayong matututunan sa pagbabasa.
4. Lahat ng napapanood sa telebisyon ay pawang kabutihan.
5. Ang paglalaro ng *video games* ay nakatutulong sa mga kabataan ngayon.

Tuklasin

Tingnan ang bawat larawan. Buohin ang pangalan ng larawan gamit ang *scrambled letters* na nakasulat.

1. rayody

--	--	--	--	--	--

2. latak

--	--	--	--	--

3. bolane

--	--	--	--	--	--

4. lebisyonte

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. platop

--	--	--	--	--	--

Suriin

Ano ang dapat gawin sa mga nababasa galing sa iba't ibang babasahin? Lahat ba ng nababasa ay nakapagdudulot nang mabuti sa sarili at sa sa iba pang miyembro ng pamilya?

Ang mga impormasyon na maaaring nating mabasa at mapakinggan sa iba't ibang uri ng *media* ay nangangailangan nang masusing pagsusuri. Sa pamamagitan nito, maiiwasan nating maikalat ang walang katuturang impormasyon na maaaring magdulot ng hindi pagkakaintindihan.

Bilang isang mag-aaral, makatutulong sa iyo ang mga impormasyon ukol sa mga bagay-bagay upang mapalawak ang iyong kaalaman. Dagdag pa rito, makasasali ka sa mga talakayang may katuturan sa loob ng paaralan, sa bahay, at sa pamayanan.

Kung mayroon mang masamang balitang narinig o nabasa huwag agad itong paniwalaan at huwag agad ipagkalat kahit kanino, bagkus suriin at alamin ang katotohanan.

Pagyamanin

Isulat ang **sumasang-ayon** kung tama ang inilalahad ng pahayag, **hindi sumasang-ayon** naman kung ang diwa ng pangungusap ay tumataliwas.

1. Ang pagbabasa ng aklat at magasin ay nakadaragdag sa iyong kaalaman at kakayahan.
2. Paglalaro ng *computer games* kaysa paggawa ng iyong takdang-aralin.
3. Pagbabasa ng dyaryo upang malaman ang mga pangyayari sa loob at labas ng bansa.
4. Pagpapahalaga sa panonood ng mga telenobela kaysa mga balita.
5. Pakikinig ng mga programa sa radyo na nagtuturo ng paggawa nang makabuluhang bagay.
6. Pagtulong at paggawa ng mga kapaki-pakinabang na gawain.
7. Paniniwala sa patalastas na napanood o narinig.
8. Pangangalap ng mga impormasyon sa iba't ibang sanggunian sa tuwing

pinagagawa ka ng pag-uulat sa klase.

9. Pagtimbang ng isyu sa magkabilang panig bago ka gumawa ng pagpapasiya.

10. Pagpapahalaga sa opinyon ng ibang tao kahit na ito ay iba sa opinyon mo.

Isaisip

Ano ang naidudulot ng iba't ibang balita na lumalabas mula sa dyaryo, radyo, magasin, telebisyon at *internet*? Punan ang patlang nang tamang salita. Pumili sa loob ng kahon.

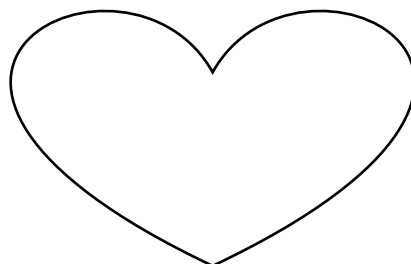
modelong	impluwensya
masamang	mabuti
maniwala	

Malaking _____ ang mga nakikita, naririnig at napapanood sa iba't ibang uri ng media. Maaring magdulot ng _____ at _____ epekto. Kaya't mainam na may maganda silang _____ kaugaliang napapanood sa iba't ibang media.

Isagawa

A. Isulat sa loob ng puso ang inyong saloobin hinggil sa mabuting naidudulot ng *media* at isulat sa labas ang di-mabuting naidudulot ng *media*.

B. Magsulat ng sariling tula batay sa sumusunod:

- a. ang paksa ay tungkol sa tamang pag-uugali sa paggamit ng iba't ibang uri ng *media*.
- b. isang saknong lamang
- c. tulang walang sukat at walang tugma

Rubriks

Nilalaman - - - - -	5
Kaugnayan sa paksa - - - - -	5
Kalinisan- - - - -	5
Pagkasulat - - - - -	5

Tayahin

Basahin at unawain ang artikulo. Itala sa talahanayan na makikita sa ibaba ang limang mabuting epekto ng paggamit ng *computer* at limang hindi mabuting epekto nito.

Mabuti at Masamang Epekto ng Computer

Umuunlad na nga ang ating panahon ngayon. Marami na ang mga makabagong teknolohiya tulad ng *cellphone*, *MP3*, *MP4*, *ipod* at higit sa lahat *computer*. Para sa karamihan, ang *computer* ay isang napakahalagang imbensyon at malaki ang naitutulong nito sa atin. Pero hindi alam ng lahat, bukod sa mga mabuting epekto nito, mayroon din itong masasamang epekto.

Unahin na natin ang mabubuting epekto. Ang *computer* ay isang teknolohiyang nagbibigay sa atin ng maraming impormasyon. Halimbawa, kapag tayo ay mayroong mga proyekto o takdang-aralin sa paaralan mas madali tayong makahanap ng mga kasagutan. Hindi na tayo mahihirapang maghanap sa mga libro, ang *computer* na mismo ang magbibigay sa atin ng kasagutan. Pangalawa, tumutulong din ang *computer* para magkaroon tayo ng komunikasyon sa mga mahal natin sa buhay na nasa ibang bansa. Nakatutulong nang malaki ang *computer* sa negosyo gamit ang *internet*. Ang *computer* ang pangunahing dahilan ng mga *IT students* sa pagpili nila sa kanilang kurso.

Sunod naman ay ang mga masasamang epekto ng *computer*. Una na diyan ang problemang naidudulot nito sa mga kabataan. Ang iba ay napababayaang ang kanilang pag-aaral dahil sa *computer*. Naaadik ang iba sa paglalaro tulad ng *DOTA*. Hindi lamang oras ang nasasayang pati na rin ang pera. Nauubos ng mga mag-aaral ang kanilang pera sa paglalaro kaysa sa pagkain. Ang huling masamang dulot ng *computer* ay ang sakit na pwedeng maidulot nito. Dahil sa pagkatutok sa *computer*, hindi maiiwasang sumakit ang kanilang ulo o kaya'y mahilo.

Kaya payong kapatid, hinay-hinay lang sa paggamit at huwag nating abusuhin ang mga teknolohiyang ito.

I. Punan ang bawat kolum ng iyong sagot batay sa binasa.

Mabuting Epekto	Di-Mabuting Epekto

II. Gumawa ng *journal tungkol* sa tamang pag-uugali sa paggamit ng iba't ibang uri ng media.

Rubriks

- Pagkasulat -----5
- Wastong Gamit ng Bantas----- 5
- Ideya -----5
- Kalinisan-----5

- III. Tama o Mali. Isulat ang titik **T** kung ang diwa na ipinapahayag ng pangugusap ay tama o titik **M** kung mali.
1. Lumiban sa klase para maglaro ng *DOTA*.
 2. Gabayan ng mga magulang ang mga anak sa paggamit ng *media*.
 3. Huwag gamitin ang *cellphone* tuwing gabi upang makatulog nang maaga.
 4. Ilagay sa ilalim ng unan ang *cellphone*.
 5. Manood nang malalawang palabas sa *youtube*.
 6. Gamitin ang *multi-media* sa makabuluhang paraan.
 7. Huwag gayahin ang mga masasamang nakita sa palabas at nabasa sa pahayagan.
 8. Nakatutulong sa pag-aaral ang *multi-media* kung gagamitin nang maayos.
 9. Mapapadali at mapapagaan ang trabaho gamit ang *multi – media*.
 10. Agad-agad maniwala sa mga balitang *nakapost* sa *facebook*.

Karagdagang Gawain

Gumawa ng isang poster hinggil sa mabuti at di-mabuting epekto ng paggamit ng *media*.

Rubriks sa Paggawa ng Poster

Kaugnayan ng Paksa-----	5
Kaisipang lumulutang-----	5
Kulay/ disenyo-----	5
Kalinisan-----	5

Susi sa Pagwawasto

Tayahin

Mabuting Epekto

1. nagbibigay impormasyon
2. komunikasyon
3. nagbibigay sagot sa mga tanong
4. nakatutulong sa negosyo
5. maraming estudyante ang kumuha ng IT

Di Mabuting Epekto

1. problemang dulot sa mga kabataan
2. nawilli ang mga bata sa video games
3. nasasayang ang pera
4. napapabayaan ang pag-aaral
5. nagdulot ng sakit

Subukin

1. T
2. T
3. T
4. T
5. T

Balikan

1.	/
2.	/
3.	/
4.	X
5.	/

Tuklasin

1. dyaryo
2. aklat
3. nobela
4. laptop
5. telebisyon

Pagymanin

1. Sumasang- ayon
2. Hindi Sumasang-ayon
3. Sumasang- ayon
4. Hindi Sumasang- ayon
5. Sumasang- ayon
6. Sumasang- ayon
7. Hindi Sumasang- ayon
8. Sumasang- ayon
9. Sumasang- ayon
10. Sumasang- ayon

III-Tayahin

1.M	6.T
2.T	7.T
3.T	8.T
4.M	9.T
5.M	10.M

Isaisip

1. impluwensya
2. mabuti
3. masamang
4. modelong

Isagawa

Maaring iba-iba ang
sagot dito

**Karagandang
Gawain**

Maaring iba-iba ang
sagot dito.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph